

Tid för kaffe, läxor och mänsklig värme

- Rapport om kraftsamling för fler volontärer och en starkare ideell sektor.

1. Kraftsamling för fler volontärer:

De senaste månadernas dramatiska händelser har visat på styrkan i människors medkänsla och engagemang. Människors konkreta, frivilliga insatser har gripit in i skeendena och bidragit till att lösa problem och ge mänskligt stöd.

Frivilligt engagerade, volontärer, spelar en viktig roll för den mänskliga värmen – inte minst i ett modernt samhälle med högt tempo och många ensamma. Volontärer ger gamla människor sällskap till kaffet och hjälp att handla, hjälper barn och ungdomar att läsa läxor, sitter i kvinnojourer och arbetar med socialt utslagna.

Det pågår ett mycket spännande nytänkande inom den svenska frivilligrörelsen, där man ökar samarbetet och gör det enklare för människor, som vill göra en insats, att hitta rätt. Volontärsbyrån i Stockholm/Uppsala, som nu får avläggare i fler delar av landet, är ett utmärkt exempel.

Men det räcker inte att frivilligsektorn organiserar sig bättre. Det är dags att vi som förtroendevalda erkänner den ideella sektorns viktiga funktion och organiserar om samhället så att det ger bättre villkor för volontärernas hängivna arbete. Centerpartiet anser att svenska politiker har mycket att lära av omvärlden när det gäller synen på det civila samhället.

I denna rapport föreslår Centerpartiet en rad åtgärder för att genomföra en kraftsamling för fler volontärer och en starkare ideell sektor. Mycket av inspirationen kommer från Kanada som har en stark volontärstradition och där politikerna arbetar målmedvetet tillsammans med frivilligsektorn. Vi föreslår bl a att:

- en Nationell volontärskommitté inrättas med uppdrag att höja status och uppmärksamhet kring frivilliginsatser, inventera hur frivilliginsatserna och de offentliga välfärdstjänsterna kan samverka bättre, föreslå regeländringar, organisera forskning mm.
- en symbolisk ”volontärsersättning” och andra stödformer till frivilligarbetet införs.
- att frivilligsektorn får vara med och utforma vissa socialpolitiska områden, t. ex. arbetet med socialt utslagna, hemlösa och missbrukare.
- avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer.

2. Ensamheten i välfärdsstaten

Den svenska välfärdsstaten har uppmuntrat förväntningar om att det offentliga ska kunna lösa alla uppgifter. Men att detta är en omöjlighet har blivit uppenbart under senare år. Vuxna och arbetsföra människor kan ta ett större personligt ansvar för delar av välfärden. Men vi måste också gemensamt ställa upp för dem som inte klarar sig själv – via skattsedeln, men också med frivilliga insatser av hjälp och omtanke.

I dagens Sverige är det många människor som lever i ensamhet. Stockholm är enligt mätningar världens mest ensamma stad, det vill säga har störst andel enmanshushåll per antalet invånare. Men det är inte bara i storstäderna som människor lever utan de sociala nätverk som ofta krävs för att man som människa ska må bra. På den svenska landsbygden finns det många, framför allt äldre, som inte har mer mänsklig kontakter än när äldreomsorgen kommer och lämnar mat. Ofta finns det då inte tid och resurser som räcker till mer än en fem minuters visit hos de gamla. Den extra tiden för småprat om väder och vind försvann bort från äldreomsorgen för många år sedan, i takt med att allt fler äldre behövde omsorg. På samma gång finns det många människor som inte känner att dom behövs men som skulle kunna göra en insats. Om vi kan skapa ett klimat där det är mer naturligt att hjälpa varandra kommer det att höja livskvaliteten både för dem som hjälper och för dem som blir hjälpta.

Det finns andra sorters ensamhet än den som kännetecknas av äldre ensamboende. Många barn lever i dag en stressig livsstil där man inte får den tid och omsorg som egentligen behövs, varken från skolpersonal eller föräldrar. Tempot är högt och föräldrar som brottas med att få vardagspusslet att gå ihop får ofta inte mycket tid över att verkligen spendera tillsammans med barnen. Barn behöver positiva vuxna förebilder som i själva verket har **tid** att umgås med barnen. Detta är speciellt viktigt för barn med knepiga sociala hemförhållanden.

Det finns en särskild volontär kompetens – ett mervärde – som ligger i att mottagaren vet att volontären gör sin insats av andra skäl än att tjäna pengar. T. ex. är det omvitnat att hemlösa ofta ser socialtjänsten och andra myndigheter med misstro och att frivilligorganisationerna har ett större förtroende.

Ensamheten är den ena sidan av välfärdsstatens tillkortakommanden. Den andra är att viktiga uppgifter som det offentliga inte klarar av faktiskt inte blir gjorda. Väntjänst, läxläsningshjälp, socialt stöd till ensamstående föräldrar, ungdomar på glid, slagna kvinnor eller hemlösa är områden där frivilliga insatser redan görs i stor utsträckning. Men det behövs större kraftsamling – både genom fler frivilliginsatser och ett bättre samspel mellan effektiva offentliga insatser och frivilligsektorn.

3. Människor som vill göra en meningsfull insats

Frivilligt arbete, ideellt arbete har sedan länge varit en viktig del av svenskt samhällsarbete och är det även idag. I det gamla bondesamhället var det självklart att många uppgifter sköttes av medborgarna själva utan inblandning av det offentliga. Bygdegårdar byggdes, kooperativa banker startades, fackliga sammanslutningar bildades, studiecirkel studerade, kultur, sport, religiösa aktiviteter, genomfördes, ofta med enbart ideella insatser. Inte minst det sociala området omfattades av stort ideellt

engagemang – ett engagemang som bröt väg för, och identifierade behoven av, den offentliga välfärdspolitiken. Sanningen var, och är fortfarande på många orter, att om inte det görs ideellt, så görs det inte alls. Det gemensamma som i så många sammanhang tagit över frivilligarbetet och gjort det offentligt har också på många håll lämnat eller lagt ner verksamheter, när man funnit att befolkningsunderlaget varit för litet, ekonomin inte klarat åtaganden osv.

Lokala utvecklingsgrupper har därför växt fram och trätt in och planerat och organiserat dessa uppgifter som finns och måste skötas. Idag finns ca 4000 lokala utvecklingsgrupper i landet med varierande dagordning, men gemensamt för alla dessa är det demokratiska engagemanget och ansvarstagande för det lokala samhället. Uppdraget är behovsstyrt utifrån lokalbefolkningens behov och många lösningar är sektorsövergripande och samordnade. Många är de timmar som kvinnor och män, unga och gamla lägger ner på detta lokala engagemang.

Samtidigt som vi brottas med allt svårare sociala problem i Sverige föds det runt om i landet hela tiden nya aktiviteter med socialt engagemang. Nya organisationer växer fram och engagerar nya grupper. Många mer traditionella folkrörelser har också återgått till att öka sitt engagemang i det civila samhället. Pensionärsorganisationer och kyrkor som organiserar besöksgrupper hos gamla, idrottsorganisationer som tar ansvar för socialt utsatta, studieförbund som organiserar självhjälpsgrupper osv.

Gemensamt är den demokratiska fostran som detta ger, men också en tillfredsställelse av att vara behövd och att själv och tillsammans med andra kunna bidra till ett bättre samhälle. Frivilligt arbete bryter passivitet och maktlöshet och skapar självkänsla och en tro på framtiden. Många nya spännande lösningar har också vuxit fram som det offentliga kunnat dra nytta av.

4. Den existerande frivilligverksamheten

Den svenska frivilligsektorn består av tusentals föreningar, ett sjuttioatal frivilligcentraler, ett stort nationellt projekt under ledning av Forum för frivilligt socialt arbete med bl a skapandet av Volontärsbyrån som är ett samarbete för att göra det lättare att ”matcha” personer som vill göra en insats med lämpliga föreningar och arbetsuppgifter. Det finns hundratals frivilligorganisationer runt om i landet som hjälper barn, gamla, sjuka, hemlösa och kriminella med medmänsklighet. Exempel på sådana är: Röda Korset, Rädda Barnen, Väntjänsten, Stadsmissionen och Lugna Gatan.

Det pågår alltså ett aktivt organisations- och förnyelsearbete i den svenska frivilligsektorn. Däremot saknas de politiska insatser som krävs för att samhället ska organisera sig i förhållande till sektorn, så att samarbetet mellan offentliga och ideella aktörer kan fungera bättre och de frivilliga insatserna tas tillvara på bästa sätt. Det är dags att vi som politiker på olika nivåer, tar på oss den uppgiften och ger det frivilliga arbetet de goda arbetsvillkor det förtjänar.

5. Hinder för volontarism

De dominerande humanistiska värderingarna i Sverige borde vara en bra grund för ett

starkt ideellt och medmänskligt engagemang. Det finns dock vissa motverkande krafter som gör att frivilliga insatser är mindre omfattande än i t. ex. Tyskland, USA och Kanada, eller våra nordiska grannländer:

- Idealet om oberoende präglar starkt den svenska sociala kulturen och spegelbilden av detta ideal är att man inte ska lägga sig i andra människors liv. Urbaniseringen har slagit sönder många sociala strukturer och nya har inte hunnit byggas upp. Detta förvärrar problem med socialt utanförskap för individer och grupper.
- De visioner som varit vägledande för utbyggnaden av den svenska välfärdsstaten - folkhemstanken och servicedemokratitanken – har spridit inställningen att staten/landstinget/kommunen har ansvar för att lösa alla problem. Medborgarna förväntas betala skatt och rösta vart fjärde år på de politiska partier som lovar mest för pengarna. Det demokratiska engagemanget förväntas de politiska partierna stå för, medan medborgarna blir passiva åskådare. Vi har fått en slags servicedemokrati istället för en deltagardemokrati.
- I valet mellan olika välfärdslösningar står debatten ofta mellan privat eller offentligt utförd välfärd. Men i verkligheten är ofta problemet att det offentliga har inte råd och det privata ser inte affärsmöjligheterna, och verksamhet läggs ner eller startas aldrig upp. I detta sammanhang har sällan en diskussion om samverkan mellan offentlig, privat och ideell sektor funnit med som en tredje lösning.
- Ett annat ledmotiv i svensk socialpolitik är den sociala ingenjörskonsten. Föreställningen att det för varje socialt problem finns en optimal, vetenskapligt grundad lösning som bäst kan utföras av skolad personal, medför att frivilliginsatser ses med misstro. Detta trots att det är en statsfinansiell orimlighet att via skattsedelna möta alla sociala och mänskliga behov.
- Ytterligare ett hinder är fackliga organisationers skepsis. Denna är dels betingad av deras intresse att slå vakt kring de egna yrkesområdenas professionalism, dels av rädsla för konkurrens från obetalda volontärer.

Sammantaget medför detta att det svenska frivilligarbetet till stor del kanaliseras i politiska och opinionsbildande organisationer eller i arbete med de djupaste sociala problemen där samhället misslyckats med sitt ansvar. Däremot har volontärsarbete som syftar till att komplettera den offentliga sektorns grundläggande insatser med en inom ”vanliga” områden som skola och äldreomsorg inte lyfts fram och uppmuntrats.

För att ändra inställningen till volontärsarbete är det viktigt med en sammanhållen strategi där dess roll i olika delar av välfärdsarbetet klargörs och rollfördelningen mellan professionella och frivilliga insatser reds ut. Det får inte råda någon tvivel om att grunden för viktiga välfärdspolitiska områden bärs av den professionella apparaten och avlönade arbetsinsatser. Volontärsverksamheten ska syfta till att ge ett mänskligt mervärde och ska därför inte ses som konkurrenter till de offentliga insatserna. En nära dialog med befintliga frivilligorganisationer, fackliga organisationer, kommuner och landsting är därför en förutsättning.

Det är också av stor vikt att se att både offentliga, privata och ideella insatser kan samverka för att uppnå bättre resultat. I många sammanhang kan inte det offentliga sköta allt, det finns ingen privat marknad med det finns behov som människor känner

måste åtgärdas. I många sådana sammanhang kan en samverkan mellan offentlig, privat och ideell sektor ge nya spännande välfärdslösningar med ett högt demokratiskt engagemang. I många länder ute i Europa är denna samverkan mycket väl utvecklad och det civila samhället blir därmed en viktig kugge i välfärdbygget och den demokratiska utvecklingen.

6. Kanadas Volontärssektorsinitiativ mm

Kanada är ett land som förenar en ambitiös välfärdspolitik av europeisk modell med ett stort inslag av volontärsinsatser. Enligt en stor undersökning som genomfördes 2001 av Kanadas statistikbyrå gjorde 27 % av befolkningen volontärsinsatser som omfattade 1.054 miljoner timmar eller motsvarande 549.000 heltidsjobb. Överfört på svenska förhållanden skulle det innebära mellan 200 och 300 miljoner timmar eller omkring 150.000 heltidstjänster.

Kanadensiska volontärsinsatser ger viktiga bidrag inom vitt skilda områden som hälso- och sjukvård, sport- och fritidsaktiviteter för barn, stödverksamhet för elever, hjälpinsatser för äldre, musei- och kulturverksamhet, miljövård, integrationsinsatser, arbete med socialt utsatta och utslagna, blodgivning, brandskydd mm.

Det kanadensiska volontärsengagemanget bygger på gamla sociala traditioner, men under senare år har ett aktivt främjande av frivilliga insatser blivit en del av den nationella politiken. Centerpartiet anser att Sverige bör ta inspiration av Kanadas exempel.

År 2000 inledde Kanadas regering och den frivilliga sektorn ett gemensamt femårigt projekt under namnet ”The Voluntary Sector Initiative” (VSI), för att stärka och utveckla volontärsarbetet. Det överordnade syftet för projektet är att ”förbättra livskvaliteten i Kanada”. Som ett första steg bildades en rad gemensamma kommittéer för att göra en översikt av vilka åtgärder som behövde vidtas för att ge bra arbetsvillkor för frivilligsektorn. Det handlade om utbildning, regelverk och lagstiftning, informationsarbete och naturligtvis åtgärder för att direkt främja fler frivilliginsatser. Stärkandet av volontärerna sker dels genom att uppmärksamma deras insatser, dels att undersöka deras behov och villkor samt vidta åtgärder för att underlätta för dem.

Glasgow i Skottland visar ett annat exempel på hur frivilligsektorn kan tas tillvara. Där har frivilligorganisationer som arbetar inom det sociala området bjudits in för att vara med i utformningen av socialpolitiken. Istället för att få fungera som ett komplement och på kommunens villkor, är de nu med och formulerar strategier och styr verksamheten.

Exempel efter exempel skulle kunna lyftas fram där volontärsverksamheten ses som något positivt av makten och där man uppskattar just detta arbete. Många länder har som en självklar del av välfärden just volontärers insatser och ideella krafters delaktighet.

7. Vad skulle nya volontärer kunna göra?

Det finns en stor potential i Sverige att förbättra villkoren för den frivilliga sektorn och uppmana fler människor att aktivera sig i sitt samhälle och för sina medmänniskor. Centerpartiet vill genomföra ett svenskt volontärsinitiativ som syftar till att långsiktigt öka det svenska frivilligarbetet och på så sätt skapa ett mänskligare samhälle med högre livskvalitet.

Många svåra sociala problemen – som hemlöshet, våld mot kvinnor och barn, svåra alkohol- och drogproblem – bör i första hand vara ett offentligt ansvar, även om kommuner, landsting och stat ofta misslyckas med att ensam ta detta ansvar. Frivilligorganisationer tillför redan ett mycket viktigt mervärde i form av personligt engagemang och en särskild trovärdighet i förhållande till de drabbade. Lösningen på dessa problem ligger i första hand genom att de offentliga insatserna – i intimt samarbete med den ideella sektorn - blir tillräckligt effektiva.

Den kraft som kan tillföras välfärden genom nya volontärer bör i första hand riktas mot vardagsproblem där de offentliga insatserna inte räcker till. Det förekommer redan betydande frivilligarbete inom dessa områden, men behoven är mycket stora och fler volontärer gör att fler kan få hjälp.

- **Socialt stöd till äldre.** Personalen i äldreomsorgen har i minskande utsträckning möjlighet att fylla de äldres behov av sällskap, samtal och social kontakt. Det finns också äldre som ännu inte är kvalificerade för hemtjänst eller serviceboende, men som kan behöva hjälp och som har svårt att upprätthålla ett socialt kontaktnät. Volontärer kan också hjälpa fler gamla att komma till kyrkan, läkaren, föreningsaktiviteten eller bussresan.
- **Socialt stöd/vuxenstöd för barn/elever.** Det finns stora möjligheter att förbättra kvaliteten i skola och barnomsorg genom kompletterande volontärsverksamhet. Skolan har aldrig haft resurser för att erbjuda läxläsningshjälp. Ändå vet vi att olika elever har väldigt varierande stöd från hemmet och fler läxläsare skulle vara en viktig kraft för att utjämna sociala skillnader i skolan. Barn från trassliga familjeförhållanden (och t. ex. ensamstående föräldrar) kan också ha ett mer generellt behov av socialt stöd och andra vuxna förebilder. Det kan också handla om insatser på fritidsgårdar mm. Fler volontärer inom denna sektor skulle bidra till att förebygga och upptäcka våld och övergrepp mot barn.
- **Insatser inom förebyggande hälsovård mm.** Kampanjer mot alkohol och droger, eller för blodgivning, organdonation, säkrare sex mm har ofta bedrivits med hjälp av frivilliga krafter. En ökad mobilisering av volontärer ger förutsättningar till större genomslag och attitydpåverkan. Det är också viktigt för att nå befolkningsgrupper som kan vara svåra att nå med vanlig samhällsinformation. Volontärer kan också hjälpa och avlasta anhörigvårdare.
- **Självhjälpsgrupper.** Vid många kriser så kan inte det professionella vården klara allt stöd för att individen skall kunna komma tillbaka till ett tryggt och bra liv igen. S k självhjälpsgrupper med utbildade ledare från civilsamhället kan här fungera som ett bra komplement till professionen. Exempel på detta finns runt om i landet där kyrkan, studieförbund och många andra organiserar detta.
- **Kriminalvården.** I spåren av de brister som finns i kriminalvården så ser vi hur svårt det är att återanpassa sig till ett s k normalt liv igen. Många kriminella har inga sociala nätverk när man kommer ut och återfallsrisken ökar rejält att man söker sig tillbaka till sina kriminella nätverk igen. Ett ökat inslag av volontärer

som är med i hela återanpassningsprocessen och som också kan finnas som stöd ute i samhället efter frisläppandet skulle öka möjligheterna för fler att starta ett nytt liv.

- **Psykiskt sköra.** I och med psykreformen så tappade många psykiskt sjuka både daglig verksamhet och sociala relationer. Ensamheten har brett ut sig i dessa grupper. Det offentliga har inte lyckats svara upp mot de behov som denna grupp har. Här skulle ökade inslag av volontärsverksamhet verkligen kunna spela en viktig roll för att ge stöd, men också avlasta många anhörigas svåra arbete. Det kan handla om allt ifrån samtal till att följa med vid olika behandlingar, hjälpa till när man behöver kontakta olika samhällsinstitutioner mm.

8. Våra förslag:

Centerpartiet vill att Sverige tar tillvara kraften i frivilligarbetet och uppmuntrar fler att bli volontärer. Vi tror att det leder till att livskvaliteten i samhället förbättras, såväl för de som får hjälp som för de som hjälper. Frivilligt arbete för olika sociala mål är en mäktig kraft för att skapa sammanhållning och integration mellan olika samhällsgrupper, och det stärker det samlade sociala kapitalet i samhället. Därigenom bidrar det till att stärka demokratin, stärka delaktigheten och kan till och med, visar forskning, ha positiv inverkan på den ekonomiska tillväxten. Det handlar väldigt mycket om att ändra attityder till volontärt arbete. Detta är i många stycken en politisk fråga som ofta skiljer höger från vänster. Vänstersidan har en förkärlek för det offentliga som lösningen på alla problem och ropar efter mer och mer stat, medan mer liberalt sinnade partier ser ett egenvärde i att människor engagerar sig och deltar med eget arbete.

Centerpartiet anser att politiken måste leda en process som uppmuntrar till ett nytänkande. Det offentliga måste inte göra allt. Det finns t o m ett egenvärde i att frivilliginsatserna ökar och att vi tydligare avgränsar vad det offentliga skall göra. Valet står inte mellan att hävda att det offentliga eller privata skall göra allt, utan här finns en tredje väg som har många demokratiska och sociala värden. En tredje väg som i begynnelsen av vårt samhällsbygge faktiskt var den första vägen. När inte offentlig sektor och privata alternativ vuxit fram. Det handlar delvis om att ändra mentaliteten i samhället och kräver därför en bred samling åtgärder:

1. Inrätta en Nationell Volontärskommitté.

Den process som vi skall starta måste ta sin utgångspunkt i att allt måste inte gå via statliga verk och myndigheter. Många goda processer kan med fördel skötas av andra t ex. den ideella sektorns företrädare.

Som vi konstaterat föregår ett omfattande frivilligt arbete runt om i Sverige, men det saknas en strategi från de offentliga aktörerna. En första åtgärd bör därför vara att inrätta en departementsöverskridande samordningsfunktion för den tredje sektorn vid regeringskansliet. Denna bör vara regeringens aktör i ett erbjudande till frivilligorganisationerna om att inrätta en Nationell volontärskommitté, med representation från många samhällsfunktioner utöver staten och frivilligorganisationerna, som kommun- och landstingsförbundet, arbetsgivarorganisationer och fackföreningar. Självfallet bör volontärskommittén ledas

av representanter från frivilligorganisationerna.

Uppdraget för den Nationella volontärskommittén bör utformas tillsammans med frivilligorganisationerna. Det bör t.ex. kunna innehålla:

- Bilda opinion och höja statusen och uppmärksamheten kring volontärsinsatser, samt beskriva deras betydelse för samhället och livskvaliteten.
- Inventera det svenska frivilligarbetet och hur volontärsinsatser kan samverka med och komplettera de professionella och skattefinansierade välfärdstjänsterna.
- lämna förslag till hur de offentliga välfärdstjänsterna bör organiseras för att kunna tillvarata frivilliginsatserna på bästa sätt.
- Utredda behovet av regelförändringar och lagstiftning för att förbättra frivilligarbetets förutsättningar.
- Organisera forskning, utbildning, informationsspridning och erfarenhetsutbyte kring frivilligt socialt arbete.
- Ge stöd till olika typer av volontärsutbildning.
- Utdela priser, förtjänstbevis, intyg och diplom till volontärer.

En särskilt viktig roll blir självfallet att samordna goda initiativ från många olika aktörer. Genom att i volontärskommittén samordna insatser, på frivillig grund, kommer kraften både i den privata, den offentliga och den frivilliga sektorn att kunna öka.

2. Volontärsersättning och andra ekonomiska stödformer

Centerpartiet har tidigare föreslagit att en symbolisk volontärsersättning ska kunna utbetalas till volontärer. Ersättningen ska vara skattefri och vara befriad från onödigt krångel. Ersättningen ska i allmänhet betalas av huvudmannen för frivilliginsatsen, dvs. frivilligorganisationen, skolan, sjukhuset mm. En lämplig nivå kan vara cirka 20 kronor i timmen.

Frågan om volontärsersättning och vilka grupper som ska kunna få den bör snabbt utredas av den Nationella volontärskommittén. Kommittén bör också utreda om det finns behov av att förbättra möjligheterna att på ett enkelt sätt ge ersättning för resor och omkostnader i samband med volontärsinsatser. Här kan erfarenheter från andra länder t ex, Danmark som infört ett sådant system, vara till hjälp.

3. Förhandlingar med fackförbund och offentliga arbetsgivare

Ta upp förhandlingar med fackförbund och offentliga arbetsgivare om regelverk för volontärers användning inom offentlig sektor. Det är viktigt att volontärer inte används för att ersätta den professionella och avlönade personalen. Syftet är istället att göra tjänster som den ordinarie verksamheten inte hinner med men som det finns behov av. Vissa regler kan behövas för att säkerställa att volontärsarbete upprätthåller en viss kvalitet, och förebygga oseriösa insatser, så att alla kan känna trygghet i detta. Samtidigt får inte volontärsinsatser överlastas med byråkratiska regelkrav.

4. Samordna ideell, privat och offentlig sektors olika insatser

Frivilligorganisationer som exempelvis arbetar med hemlösa och missbrukare har viktiga erfarenheter och stundom bättre resultat av sin verksamhet än den offentliga sektorn. Det är viktigt att ta tillvara denna kraft utan att utnyttja den för att själv slippa

ta ansvar. Ett sätt kan vara att göra frivilligorganisationer delaktiga i driften och utvecklandet av kommunernas och landstingens sociala arbete. Sverige behöver många nya välfärdslösningar som denna samverkan skulle kunna ge. Underlätta därför för kommuner och landsting att:

- a) utveckla nya servicelösningar där ideell, privat och offentlig sektor samverkar
- b) involvera frivilligorganisationer i utvecklandet av vissa välfärdsområden, t. ex. arbetet med hemlösa, kvinnojourer mm.
- c) överlåta drift av vissa välfärdsinrättningar till frivilligorganisationer.

5. Avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer

I de flesta länder finns möjlighet för enskilda och företag att göra avdrag för gåvor till ideella organisationer. Så icke i Sverige. Här förekommer det att företag som ägnat sig åt en alltför generös ”sponsring” fått avslag på sina avdrag med hänvisning till att insatsen inte stått i proportion till reklamvärdet. Det vill säga, endast den välgörenhet som företagen kan visa att de tjänar på, är avdragsgill.

Det är dags att Sverige följer omvärlden i spåren. Avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer bör omgående utredas med inriktningen att en sådan lagstiftning ska kunna införas.